

Lékařská psychologie a etika – Zubní lékařství (E0203390)

Zimní semestr: 1 hodina praktický seminář/týden; zápočet

Praktické semináře jsou v obou semestrech rozvrženy do dvouhodinového bloku jednou za dva týdny

Podmínky pro splnění předmětu

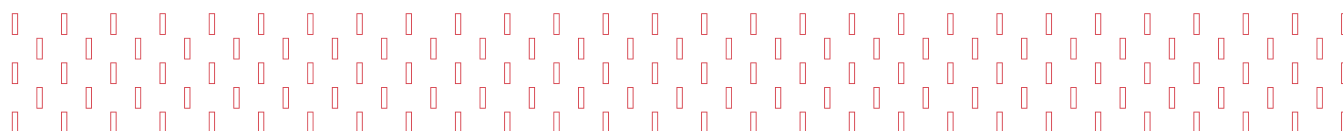
Zápočet za zimní semestr: povinná docházka na praktické semináře (1 absence povolena) + esej.

Anotace

Psychologické aspekty léčebně-preventivní péče. Základy psychologie a psychoterapie. Komunikační dovednosti - komunikace s pacientem chronicky nemocným, seniorním, dětským, hendikepovaným, onkologickým. Nonverbální komunikace. Komplexní přístup k nemocným. Etické aspekty v medicínské praxi. Prevence konfliktů v komunikaci lékař - pacient.

Sylabus témat

1. Komplexní pohled na pacienta: biopsychosociální model onemocnění. Psychoterapie a medicína, integrace psychoterapie do medicíny. Psychoterapeutický přístup, cílené využívání komunikačních dovedností ve vztahu lékař - pacient v klinické praxi.
2. Vztah lékaře a pacienta: příspěvek M. Balinta v porozumění problémům ve vztahu lékař - pacient.
3. Základní komunikační dovednosti: poslech, empatie, porozumění, interpretace, zájem a podpora, poradenství. Implementace komunikačních dovedností.
4. Neverbální komunikace mezi lékařem a pacientem. Verbální, neverbální a paraverbální složky komunikace. Popis a klasifikace neverbálního chování. Aplikace studia neverbálního chování v interakci lékař-pacient.
5. Rozhovor lékaře s pacientem. Anamnéza versus rozhovor s pacientem (dialog), vymezení rámce rozhovoru, speciálně orientovaného rozhovoru (např. krizová intervence, sdělování diagnózy závažného onemocnění, přístup k depresivním pacientům atd.)
6. Psychologické aspekty farmakoterapie. Psychologické faktory na straně lékaře a na straně pacienta, psychoterapie a psycho - farmakoterapie. Placebo efekt.
7. Problémové situace v komunikaci mezi lékařem a pacientem: faktory na straně lékaře, pacienta a jeho rodiny.
8. Bolest. Psychogenní bolest, teorie kontroly - endorfiny, metody hodnocení, léčba chronické bolesti. Práce se strachem.
9. Spánek. Fáze spánku, funkce spánku, snění, poruchy spánku, spánková hygiena. Duševní hygiena a sebedpěče. Prevence syndromu vyhoření.

10. Sociální psychologie. Relevance sociálních principů pro medicínu, chování ve skupinách. Programy duševního zdraví.

11. Normální versus abnormální chování. Klasifikace abnormálního chování (úzkost, somatoformní porucha, disociativní porucha, deprese, obsedantně - kompulzivní dezorientace, psychóza, demence).

Shrnutí a výsledky učení

Předmět Lékařská psychologie a etika je zařazen do programu druhého ročníku zubního lékařství. Vedle řádné docházky na praktická cvičení vypracuje každý student na závěr zimního semestru vědeckou esej z oblasti lékařské psychologie a/nebo etiky. Konkrétní téma eseje je na volbě studenta.

Praktická cvičení (semináře) jsou zpracováním témat podle osnov. Jsou založeny na konkrétních problémech z klinické medicíny, např. informování, komunikace s pacienty dětskými, seniorními, hendikepovanými atd. Při nácviku využíváme hraní rolí, video zpětnou vazbu a dynamiku malých skupin. Studenti se dělí o své zkušenosti z klinického výcviku a z literatury zabývající se psychologickými a etickými tématy.

Cílem tohoto výukového programu je podpora humanizace medicíny, senzibilizace studentů na psychologické a etické aspekty klinické medicíny a nácvik komunikace v konkrétních situacích lékařské praxe. Ve stomatologii zvláště důležitý vztah lékař-pacient – práce se strachem.

Doporučená literatura

Beran J., Tumpachová N.: Základy lékařské psychologie pro studenty lékařství. Praha, Karolinum 2003

Susan Ayers, Richard de Visser: Psychologie v medicíně. Grada, 2015

Vymětal Jan. Lékařská psychologie (kapitoly určené pro stomatology) Portál, 2003, 3. akt. vydání

